

Školní vzdělávací program školní družiny

**ŠVP Školní družiny při
Základní škole Uničov, Šternberská 456
„Hrajeme si spolu“**

Identifikační údaje

Název ŠVP: **Školní vzdělávací program Školní družiny při Základní škole Uničov, Šternberská 456 „Hrajeme si spolu“**

Název školy: **Základní škola Uničov, Šternberská 456,
Fakultní škola FTK UP Olomouc**

Adresa školy: Šternberská 456, 783 91 Uničov

Ředitel: Mgr. Michaela Král Kilianová

Telefon: 728344335 (hl. budova)
727979026
606461638

607810804 (II. budova)

E-mail: zvsunicov@zvsunicov.cz

Web: zsunicov.cz

Zařazení do sítě škol:	IZO:	102 332 088
	RED-IZO:	600 026 582
	IČO:	61989762

Zřizovatel: Olomoucký kraj
Jeremenkova 40a
779 11 Olomouc

Telefon: 585 508 857 (Mgr. Miroslav Gajdůšek, MBA)

E-mail: m.gajdusek@kr-olomoucky.cz

Platnost dokumentu od: 1. 9. 2023

Podpis ředitele:

Razítko školy:

Charakteristika školní družiny:

Školní družina (dále ŠD) je součástí školského výchovně vzdělávacího systému. Obsah výchovně vzdělávací činnosti ve ŠD vyplývá z výchovně vzdělávacích cílů a úkolů základní školy. Zajišťuje zejména žákům na 1. stupni ZŠ nebo ZŠS náplň volného času v době před a mezi školním vyučováním, odpoledne před odchodem domů nebo před odchodem do jiných aktivit.

Děti = žáci navštěvující ŠD jsou vedeni k takovým způsobům odpočinku a rekreaci, které odpovídají zdravotně hygienickým zásadám střídání práce a odpočinku a přispívají k odstranění únavy z předchozí školní činnosti. Učí se zábavě, rozvoji kulturních potřeb, sebeobsluze a chování v kolektivu. Vzhledem ke specifickým potřebám žáků je kladen důraz na individuální zvláštnosti, schopnosti a možnosti žáků.

Konkrétní cíle vzdělávání

- výchova k zdravému životnímu stylu
- posilování komunikačních dovedností
- zvyšování sociálních kompetencí žáků
- pomáhá najít své místo ve skupině i ve společnosti
- formuje životní postoje
- výchova k odstraňování nedostatků v psychické regulaci chování – výchova proti patologickým jevům (kouření, šikana, drogy)

Délka a časový plán vzdělávání

Výchovně vzdělávací činnost školní družiny je konkretizována v ročních a týdenních plánech. Vzhledem k proměnlivé organizační struktuře oddělení nelze délku a časový plán vzdělávání stanovit jednotně, proto je program odvozen od délky školního roku.

Formy a metody práce

výklad, vyprávění, vysvětlování, rozhovor, pozorování, rébusy, kvízy, doplňovačky, křížovky, srovnávání, besedy, návštěvy výstav, hry, vycházky, individuální přístup, práce ve dvojicích, skupinová práce, práce s knihou a časopisem, sportovní a kulturní soutěže, manipulační a rekreační činnosti, komunitní kruh, dramatizace, projekty (tradice, Vánoce, Velikonoce)

Činnosti prolínají průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova - rozvíjení dovedností a schopností, komunikace a spolupráce ve skupině

Výchova demokratického občana - výchova k samostatnosti, k sebekritice a ohleduplnosti, dodržování zásad hygieny a bezpečnosti práce

Enviromentální výchova - základní podmínky života, vztah člověka k prostředí

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí:

Kompetence komunikativní:

- vedeme žáka k aktivnímu zapojení do diskuze
- vedeme žáka k upevňování a rozšiřování slovní zásoby

Kompetence sociální a personální:

- učíme žáka pracovat ve skupině a vytvářet společné práce
- vedeme žáka ke spolupráci a k vzájemné pomoci
- využíváme kladného hodnocení jako motivaci k další práci

Kompetence pracovní:

- učíme žáka správně a zodpovědně zacházet s pracovními pomůckami
- vedeme žáka k udržování pořádku na svém pracovním místě a k dodržování pravidel bezpečnosti a hygieny

Kompetence k aktivnímu využívání volného času:

- učíme žáka rozlišit dobu pro plnění pracovních povinností, dobu pro plnění dalších povinností a volný čas
- učíme žáka aktivně využívat volný čas
- vedeme žáka k plánování, organizování a řízení svého volného času
- vedeme žáka k bezpečnosti a ochraně zdraví při volnočasových aktivitách

Kompetence k řešení problému:

- vedeme žáka k samostatnosti
- učíme žáka rozpoznat a pojmenovat problém

Kompetence k učení:

- vedeme žáka k využívání různých forem sebehodnocení
- učíme žáka kritickému posuzování svého snažení

Kompetence občanské:

- učíme žáka respektovat pravidla provozu školní družiny
- vedeme žáka k zodpovědnosti za své činy a chování

Obsah výchovně vzdělávací činnosti ve školní družině

Náměty výchovně vzdělávací činnosti jsou uspořádány podle věku žáků (ročníku) a dále podle ročních období.

Jsou začleněny do obsahových okruhů:

- činnosti odpočinkové
- činnosti rekreační
- zájmové činnosti
 - pracovní technická zájmová činnost
 - esteticko-výchovná zájmová činnost
 - tělovýchovná a sportovní zájmová činnost
 - přírodovědná zájmová činnost
- činnost sebezvzdělávací – příprava žáků na vyučování
- sebeobslužné a společensky prospěšné činnosti

Odpočinkové činnosti

Zařazují se ráno po příchodu žáků do ŠD a odpoledne po obědě. Lze je charakterizovat jako klidné, pohybově nenáročné činnosti. Pomáhají odstraňovat únavu žáků z vyučování.

Náměty pro odpočinkovou činnost:

- odpočinek na pohovce, v křesle, na koberci, v přírodě
- klidné hry – tvořivé (námětové, konstruktivní), hry s pravidly (stolní hry)
- prohlížení obrázků, časopisů, knih (individuálně i ve skupině)
- poslech četby z knih, časopisů, poslech hudby
- sledování televizního vysílání a pohádek
- rozhovory o přečtených knihách, časopisech, příbězích, zhlédnutých televizních, filmových a divadelních představeních
- vyprávění vychovatele, vyprávění vlastních zážitků
- individuální rozhovory s žáky dle jejich zájmu

Rekreační činnosti

Zařazují se obvykle po činnostech odpočinkových. Účinné jsou zvláště při středním stupni únavy žáků.

Náměty pro rekreační činnost:

- tělovýchovné chvílky zaměřené na upevňování návyků správného držení těla,
- tělovýchovné chvílky s hudbou
- pohybové hry na hřišti, ve volné přírodě, závodivé hry, hry v kruhu
- hry v místnosti, tematické, konstruktivní, soutěže, kvízy, stolní hry
- spontánní hry žáků venku, sezónní hry a zábavy žáků, hry s využitím dětského nářadí (prolézačky, skluzavky, houpačky), hry s míčem
- vycházky do přírody spojené s tělovýchovnou a sportovní zájmovou činností
- vycházky zaměřené na pozorování práce lidí, poznávání okolí
- vycházky spojené s přírodovědnou zájmovou činností
- hudebně pohybové hry, hry se zpěvem, sólový i sborový zpěv

Zájmová činnost

Je jedním z nejdůležitějších prostředků výchovy. Tvoří hlavní obsahovou náplň činnosti ŠD. Její prvky mohou být součástí všech jiných činností: odpočinkových, rekreačních a společensky prospěšných. Má velký význam pro individuální i společenský rozvoj jedince a silně ovlivňuje všechny stránky jeho osobnosti. Je důležitým prostředkem osobního a společenského uspokojování žáků, přispívá k pocitu jejich psychické vyrovnanosti, spokojenosti a radosti.

Při rozvíjení všech druhů zájmové činnosti vychovatel dbá na dodržování zásad hygieny a bezpečnosti práce. Před započítím každé činnosti poučí žáky o pravidlech bezpečnosti práce a ochraně zdraví při práci.

Pracovně technická zájmová činnost

Cílem činnosti je rozvíjet pracovně technické vědomosti a dovednosti přiměřeně věku a bezpečnosti žáků. Rozvíjet motoriku, představivost, vychovávat k obratnosti a přesnosti, upevňovat vztah žáků k práci a chápat význam práce.

Tematické okruhy pracovně technické zájmové činnosti

Pracovně technické práce s různým materiálem:

- práce s papírem a kartonem – skládání, vytrhávání, lepení, vystřihování, proplétání, sešívání
- práce s drobným přírodním a technickým materiálem (dřívka, kůra, větvičky, kaštiny, listí, semínka, kamínky, špejle, korálky) – navlékání, stříhání, lepení
- práce s textilem – vyšívání, stříhání, lepení, sešívání
- práce s modelovacími hmotami (plastelína, modurit, těsto)

Montážní a demontážní práce, konstrukční práce:

- práce se stavebnicemi různého typu (plošné, prostorové, konstrukční)
- sestavování modelů
- práce s návodem, předlohou nebo podle své fantazie

Esteticko-výchovná zájmová činnost

Cílem činnosti je vést žáky k poznávání, chápání, vnímání a prožívání krásy v běžném denním životě. Současně s rozvíjením vnímavosti pro krásu probíhá i tříbení vkusu žáků, schopnost a dovednost tvořivě se uplatňovat v činnostech výtvarného, hudebního, literárního,

dramatického a hudebně pohybového charakteru. Při práci volit témata odpovídající věku, postižení a schopnostem žáků.

Tematické okruhy esteticko - výchovné zájmové činnosti

Výtvarné osvojování skutečnosti:

- tematické práce – zobrazování zážitků z výletů, prázdnin, významných dnů a svátků, zvyky a obyčeje, zážitky zprostředkované vyprávěním, ilustrace k pohádkám, říkadlům, lidé a příroda v různých ročních obdobích
- výtvarné osvojování přírody a věcí – rostliny, listy, plody, postavy, zvířata, ptáci, domy, dopravní prostředky, předměty denní potřeby
- modelování jednoduchých tvarů přírodních forem

Práce s výtvarnými prostředky spojená s experimentováním:

- práce s barvou – míchání, rozpíjení, zapouštění, obtiskování, hra se skvrnou – dotváření, dokreslování
- dekorativní práce – členění plochy s využitím barvy, linie, tvaru prvku (návrh vzoru na látku, tisk jednoduchých tvarů, dekor na velikonoční kraslice)

Estetický vztah k životnímu prostředí:

- poznávání a chápání výtvarného umění
- rozvíjení estetického vztahu k přírodě, společnosti a k lidským výtvorům
- seznámení s ilustrační tvorbou dětských knih

Techniky:

- kresba
- malba
- kombinované techniky
- koláž
- modelování

Hudebně výchovná zájmová činnost

Cílem činnosti je posilovat základy hudebnosti žáků, rozvíjet kladný vztah k hudbě, umět reagovat na hudbu pohybem, umět naslouchat hudbě.

Tematické okruhy hudebně výchovné zájmové činnosti

Zpěv hromadný i sólový:

- dětská říkadla, rozpočítadla
- koledy
- lidové a umělé písně

Hudební hry:

- hry „na tělo ” – tleskání, pleskání, podup

Spojení pohybu s hudbou:

- hudebně pohybové hry
- hry se zpěvem
- tanec s hudbou

Poslech hudby

Literárně dramatická zájmová činnost

Cílem činnosti je výchova k literatuře, vytváření vztahu k dramatickému umění, péče o správnou výslovnost a srozumitelnost mluveného projevu. Působí komplexně na celou osobnost žáka.

Tematické okruhy literárně dramatické zájmové činnosti

Četba:

- četba na pokračování
- vlastní čtení žáka spojené s prožitkem a postupným chápáním textu (pohádky, povídky, poezie, četba z dětských časopisů)

Reprodukční činnost:

- vyprávění
- přednes
- dramatizace

Návštěvy kulturních představení

Sledování televizního vysílání

Poslech hudby

Besedy o domácí četbě, zhlédnuté pohádce, filmu, televizním pořadu, divadle

Přírodovědná zájmová činnost

Cílem činnosti je rozvíjet zájem žáků o přírodu, vést k ohleduplnosti a šetrnému vztahu k ní, učit aktivně chránit všechny formy života, seznamovat s významem rostlin, zvířat a dalších přírodnin pro člověka.

Tematické okruhy přírodovědné zájmové činnosti

Pozorování živé přírody:

- pozorování změn v průběhu ročních období
- u živočichů (ptáků, hmyzu) sledovat vzhled, chování, zvukový projev, potravu, péči o mláďata, prostředí, v němž žijí
- u rostlin jejich třídění a využití
- činnost doplňovat o informace z atlasů a další odborné literatury

Pozorování neživé přírody:

- pozorování místních vodních toků, nádrží
- sledovat počasí a všimnout si jeho vlivu na přírodu
- prohlídka obrázků se zajímavými krajinnými útvary
- sběr ukázek hornin a nerostů z okolí

Pěstitelské práce:

- péče o pokojové rostliny
- příprava půdy k setí a sázení
- pozorování práce na zahradě a poli
- rozeznávání zemědělských plodin

Ochrana životního prostředí:

- upozorňovat na pozitivní a negativní zásahy člověka do přírody
- upozorňovat na prevenci znečištění půdy, vody a vzduchu
- vychovávat k správnému vztahu k životnímu prostředí
- umět se chovat při pohybu a pobytu v přírodě
- pomoc zvířatům a ptákům v zimním období

Tělovýchovná a sportovní zájmová činnost

Je hlavním prostředkem všestranného, tělesného rozvoje žáků a základní složkou výchovy harmonicky rozvinutého člověka.

Cílem činnosti je poskytovat žákům co nejvíce pohybových podnětů, podporovat a rozvíjet přirozený zájem o pohybovou aktivitu. Rozvíjet pohybové schopnosti – obratnost, rychlost a vytrvalost.

Vychovatel respektuje věkové zvláštnosti žáků, dbá na dodržování pravidel hygieny a bezpečnosti práce.

Tematické okruhy tělovýchovné a sportovní zájmové činnosti

Kondiční cvičení:

- cvičení s využitím chůze, běhu, poskoků
- cvičení s krátkým i dlouhým švihadlem
- cvičení s využitím míče, lana, lavičky

Spojení pohybu s hudbou:

- cvičení s hudbou
- pohybové hry se zpěvem
- tanec s hudbou

Drobné pohybové hry:

- honičky
- drobné míčové hry
- hry obratnosti
- hry na sněhu

Sportovní hry:

- vybíjená
- přehazovaná
- kopaná
- florbal

Dopravní zájmová činnost

Je součástí obsahu tělesné a sportovní zájmové činnosti. Cílem činnosti je získat základní vědomosti a dovednosti nezbytné k bezpečnému pohybu v silničním provozu.

Tematické okruhy dopravní zájmové činnosti:

- chování chodců na chodníku, na vozovce, přecházení vozovky, chůze v útvaru
- znalost dopravních značek a pravidel silničního provozu
- předcházení dopravním nehodám, první pomoc při zraněních v silničním provozu
- dopravní prostředky
- chování v hromadných dopravních prostředcích
- dopravní soutěže, hry a kvízy s dopravní tematikou
- vybavení kola a jeho údržba
- návštěva dopravního hřiště
- jízda na kole (zdokonalování techniky jízdy)
- řešení základních dopravních situací při jízdě na kole

Činnost sebevzdělávací – příprava žáků na vyučování

Obsah činnosti je zaměřen na procvičování, opakování, upevňování a prohlubování vědomostí získaných ve vyučování zábavnou formou.

Formy práce:

- didaktické hry, soutěže, doplňovačky, kvízy
- vycházky zaměřené na pozorování přírody, života a práce lidí
- sledování televizního vysílání pro děti
- práce s dětskou odbornou literaturou, časopisy, dětskými encyklopediemi
- péče o školní pomůcky, školní aktovku

Nedílnou součástí přípravy na vyučování je dbát u některých žáků na pravidelné a pečlivé vypracování domácích úkolů, které je předem zkontrolováno se zákonnými zástupci.

Sebeobslužné a společensky prospěšné činnosti

Sebeobslužné činnosti se zaměřují na rozvoj samostatnosti a soběstačnosti dětí. Obsahem činnosti je výchova hygienických návyků, návyků kulturního chování a jednání s lidmi. Jsou základem pro formování mravních vlastností.

Sebeobslužné návyky, které školní družina upevňuje.

Návyky osobní hygieny:

- pravidelné mytí rukou
- dodržování hygieny při jídle, kultura stolování
- správné používání kapesníků
- používání WC
- chování při infekčních onemocnění

Návyky účelného a vkusného oblékání, péče o oděv a obuv:

- volba vhodného oblečení podle počasí a typu činnosti
- správný postup při oblékání
- péče o čistotu oděvu a obuvi
- ukládání oděvu a obuvi v šatně
- uplatňování estetických hledisek při oblékání

Návyky péče o pořádek a čistotu prostředí:

- udržování pořádku ve školních pomůckách
- udržování pořádku v hračkách, knihách, pomůckách a ve vybavení ŠD

Návyky jednání s lidmi:

- požádat o něco, poděkovat
- omluvit se
- zeptat se, získat informaci
- sdělit informaci

Náměty pro společensky prospěšnou činnost:

- vzájemná pomoc při oblékání, úklidu, přípravě na vyučování
- výroba dárek (přáníček) blízkým osobám
- úprava prostředí ŠD, školy a jejího okolí, péče o materiální vybavení (úprava nástěnek, výzdoba místnosti, péče o květiny, drobné opravy hraček a jiných pomůcek, udržování pořádku), péče o životní prostředí

Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami jsou v zájmovém vzdělávání integrováni. Integrace může mít formu individuální a skupinovou. Vzhledem ke specifickým potřebám žáků

je kladen důraz na věkové a individuální zvláštnosti žáků. Spolupracujeme se speciálně pedagogickými centry, popřípadě si zapůjčujeme potřebné pomůcky pro výchovu a vzdělávání. Družina se nachází v budově, kde je bezbariérový přístup zajištěný plošinou.

Podmínky přijímání uchazečů do školní družiny a ukončení vzdělávání ve školní družině

Na základě řádně vyplněné a odevzdané přihlášky je žák zařazen do školní družiny. Vztahují se na něj veškerá práva a povinnosti na našem zařízení. Přihláška je platným dokumentem a obsahuje osobní data žáka. Odhlášení žáka ze školní družiny je možné na základě písemné žádosti zákonných zástupců.

Materiální podmínky

Školní družina je situovaná na budově Šternberská 500. Má samostatnou místnost. Místnost je vybavena odpovídajícím nábytkem a sedacími vaky určenými k relaxaci. K dispozici je také počítač s internetem, příruční knihovna, časopisy, hračky, stolní hry, stavebnice a pomůcky využívané v pracovní a výtvarné činnosti. Pomůcky jsou průběžně doplňovány. Pro činnosti v odpoledních hodinách jsou využívány školní tablety a notebooky. Pro pobyt venku je k dispozici hrací plocha u školní budovy.

Školní družina má smíšené oddělení, které navštěvují převážně žáci prvního stupně základní školy a základní školy speciální. Provozní doba školní družiny je od 6.00 do 8.05 a od 11.35 do 16.30 hod.

Personální podmínky

Výchovně vzdělávací činnost ve školní družině zajišťují pedagogičtí pracovníci s vysokoškolským pedagogickým vzděláním a asistenti pedagoga.

Ekonomické podmínky

Výchovně vzdělávací činnost ve školní družině je žákům poskytována zdarma.

Podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví

Výchovně vzdělávací činnost ve školní družině seznamuje žáky s nebezpečím ohrožujícím jejich zdraví a bezpečnost. Usiluje o jejich ochranu před sociálně patologickými jevy a před projevy diskriminace, nepřátelství nebo násilí.